

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060308

DOM
2023-12-22
Stockholm

Mål nr
P 11751-22

Sid 1 (11)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2022-09-19 i mål nr P 1641-22,
se bilaga A

PARTER

Klagande

1. C.A.
2. G.B.
3. Bostadsrättsföreningen Sidensvansen 1, 769604-4267

Ombud: M.I.H.

4. L.E.

5. B.F.

6. I.F.

Motpart

1. Solna kommun
171 86 Solna

Dok.Id 1991320

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 08:00–16:30

2. Besqab Bostadsmark XXI AB, 559175-9500
c/o Besqab
Box 5
182 11 Danderyd

3. Besqab Bostadsmark XXII AB, 559175-9534
Adress som 2

4. Besqab Bostadsmark XXIII AB, 559175-9542
Adress som 2

5. Besqab Bostadsmark XXIV AB, 559175-9559
Adress som 2

Ombud för 2–5: K.H. och N.K

SAKEN

Detaljplan för kv. Blåmesen m.fl. inom stadsdelen Huvudsta i Solna stad

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Kommunfullmäktige i Solna kommuns beslut den 31 januari 2022 (§ 18, ärendenummer KS/2021:235) att anta detaljplan för kv. Blåmesen m.fl. inom stadsdelen Huvudsta i Solna stad.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

C.A., G.B., Bostadsrättsföreningen Sidensvansen 1, L.E., B.F. och I.F. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva kommunens beslut att anta detaljplanen. G.B. har även yrkat att målet ska återförvisas till mark- och miljödomstolen för ny prövning pga. rättegångsfel.

Solna kommun samt **Besqab Bostadsmark XXI AB, Besqab Bostadsmark XXII AB, Besqab Bostadsmark XXIII AB och Besqab Bostadsmark XXIV AB** (Besqabbolagen) har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

C.A., L.E., G.B., I.F. och B.F. har i huvudsak anfört följande.

Kommunens undersökning är bristfällig och någon motivering till varför en miljökonsekvensbeskrivning enligt kommunen inte har behövts har inte redovisats. Ett genomförande av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och det krävs därför att en miljökonsekvensbeskrivning, MKB, upprättas inom ramen för planprocessen, vilket inte har skett. Den fladdermusutredning som har genomförts är bristande och otillräcklig för att bedöma påverkan på skyddade fladdermusarter. De åtgärder som planen medger riskerar att påverka skyddade fladdermusarter på ett otillåtet sätt. Naturmiljön kommer att påverkas negativt bl.a. genom nedtagning av ett 80-tal träd och genom att många djurarter kommer få sina livsmiljöer förstörda. Tillkommande trafik kommer att leda till buller och sämre luftkvalitet kommer medföra en olägenhet för boende i området samt utgöra en risk för människors hälsa. Detaljplanen tar inte tillräcklig hänsyn till de kulturmiljövärden som nuvarande Tallbackaskolan hyser och den nya skolan tillgodoser inte behovet av friyta för eleverna. Boende på Krysshamarvägen kommer att drabbas av olägenheter i form av

insyn och minskat inflöde av dagsljus. Planen tillgodoser inte heller behovet av parkeringsplatser på ett lämpligt sätt.

Bostadsrättsföreningen Sidensvansen 1 har i huvudsak anfört följande.

Detaljplanebeslutet har inte tillkommit i laga ordning då kommunen har underlåtit att följa de formella reglerna kring hur undersökning om betydande miljöpåverkan ska gå till. Kommunen har därför förbisett att planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan och underlåtit att upprätta en strategisk miljöbedömning, vilket krävs i den situationen. Kommunen har även underlåtit att följa formella regler kring hur beslutet i frågan ska utformas och vad det ska innehålla. Av genomförd antikvarisk konsekvensanalys (KVM Forum) framgår att effekterna på kulturmiljön är ingripande, varaktiga och irreversibla. Det framgår inte av analysen att betydande miljöpåverkan inte kan antas. Tvärtom talar innehållet i den antikvariska analysen för en betydande miljöpåverkan. Redan innan någon antikvarisk utredning tagits fram hade kommunen dock tagit uttrycklig ställning i frågan i en upprättad handling med rubriken ”undersökning/strategisk miljöbedömning”. Den där redovisade slutsatsen i frågan om ej betydande miljöpåverkan är anmärkningsvärd, eftersom alla former av underlag för en sådan bedömning i förhållande till kulturmiljövärden saknades i detta skede. Vid tidpunkten för plansamrådet hade kommunen redan, även formellt, avgjort frågan om att detaljplanens genomförande inte kunde antas medföra betydande miljöpåverkan. Det finns i miljöbalken ett uttryckligt krav på att kommunen i ett särskilt beslut ska avgöra frågan om genomförandet av planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Det formella beslutet i frågan om betydande miljöpåverkan kan inte fattas, eller motiveras, ”löpande” under planarbetet på det sätt kommunen tycks göra gällande. Sammanfattningsvis är de formella bristerna i planprocessen så pass omfattande och allvarliga att antagandebeslutet ska upphävas.

Solna kommun har i huvudsak anfört följande.

Planarbetet påbörjades i december 2019 och bestämmelserna om undersökningen av betydande miljöpåverkan har därefter ändrats och utvidgats (den 1 april 2020 och den 2 augusti 2021). Enligt övergångsbestämmelser ska äldre bestämmelser tillämpas för

detaljplaner som påbörjats före ändringarna. Den i efterhand införda bestämmelsen i 5 kap. 11 a § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), PBL, medför särskilda krav på undersökningen för detaljplaner som tas i anspråk för vissa uppräknade ändamål enligt 4 kap. 34 § PBL som alltså inte är tillämpliga för den nu aktuella detaljplanen.

Varken undersökningen av betydande miljöpåverkan eller kommunens beslut om detsamma strider mot lagstiftningen. Kommunen har undersökt och identifierat de relevanta omständigheter som talar för eller emot betydande miljöpåverkan. Planens miljöpåverkan har integrerats i planarbetet och kunskapsunderlaget har successivt fördjupats. I varje skede av processen har kommunen redovisat sin bedömning i fråga om planens miljöpåverkan. Kriterierna för bedömningen har anpassats till den aktuella planens omständigheter med utgångspunkt från 5 § miljöbedömningsförordningen (2017:966), MBF. Bedömningen har gjorts med avseende på platsens karaktär, betydelse och sårbarhet, nuvarande markanvändning, planförslagets karaktäristiska egenskaper, åtgärdernas påverkan, storlek och fysiska omfattning, effekter, risker m.m.

Undersökningen påbörjades genom en tidig sammanställning den 24 februari 2020 av kommunens miljö- och byggnadsförvaltning. I sammanställningen identifieras relevanta miljöaspekter och en första bedömning görs, att planförslaget inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Den tidiga sammanställningen har varit avsedd som en inledning till en fortsatt undersökning av detaljplanens miljöpåverkan.

Undersökningen fortsatte vid utarbetande av underlag för plansamrådet.

Den 2 februari 2021 beslutade Solna Byggnadsnämnd att det framtagna planförslaget skulle ligga till grund för samråd, samt att godkänna förvaltningens bedömning att planförslaget inte kunde antas medföra betydande miljöpåverkan. Underlaget och motiven för kommunens bedömning sammanfattades i planbeskrivningen. De omständigheter som var av betydelse för bedömningen redovisades mer detaljerat i olika kapitel i planbeskrivningen samt i ett antal utredningar som utgör underlag för detaljplanen och som förtecknades i planbeskrivningen. Beslutet innebar inte något slutgiltigt avgörande utan avsikten var att redovisa kommunens bedömning för att få synpunkter på den under plansamrådet. Att undersökningen om planens miljöpåverkan

numera ska ske inom ramen för plansamrådet innebär att något definitivt beslut inte heller kan fattas före samrådet.

Kommunen har valt att redovisa sin bedömning i frågan om betydande miljöpåverkan vid varje nytt skede i planprocessen. Inget har hindrat kommunen från att i senare beslut ändra den tidigare bedömningen och inleda en strategisk miljöbedömning, om det hade framkommit skäl för detta. Så är emellertid inte fallet. Utifrån undersökningen har kommunen bedömt att det inte har behövts göras någon strategisk miljöbedömning för detaljplanen och underlaget har varit tillräckligt. Det slutliga ställningstagandet utgörs av kommunens beslut att anta detaljplanen. Kommunen har motiverat sitt ställningstagande i planhandlingarna. Beslutet och motiven för det har gjorts tillgängligt för allmänheten.

Undersökningen och identifierade omständigheter har alltså redovisats i en tidig undersökningshandling och i planhandlingarna vid plansamrådet samt vid granskning och antagande. Kommunen har genomfört samråd med länsstyrelsen i tidigt skede och genom fortsatt samråd inom ramen för plansamrådet. Kommunen har avgjort frågan om planens genomförande kan medföra betydande miljöpåverkan genom ett tidigt ställningstagande som därefter omprövats vid plansamråd och granskning.

Det samlade underlaget visar att det saknas grund för att anta att ett genomförande av detaljplanen skulle kunna medföra en betydande miljöpåverkan. Avsaknaden av en strategisk miljöbedömning har inte hindrat kommunen från att göra omfattande utredningar av planens konsekvenser för natur- och kulturmiljö, miljö kvalitetsnormer, dagvattenhantering, geotekniska förhållanden samt människors hälsa m.m. Enligt 6 kap. 1 § miljöbalken är syftet med miljöbedömningar att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande. I det aktuella planarbetet har alla relevanta miljöaspekter utretts och redovisats i planeringen. Frågorna är tillräckligt utredda och slutsatserna hade inte förändrats även om en strategisk miljöbedömning med MKB hade genomförts.

Kommunen har utrett förekomsten av fladdermöss i området och inventeringen har utförts enligt Naturvårdsverkets rekommendationer för artkartering. Två av de

påträffade arterna är rödlistade som nära hotade. Av resultatet från inventeringen framgår att det framför allt är den östra trädkorridoren som är av största vikt för fladdermössen. Denna trädkorridor skyddas som park i detaljplanen. Andra försiktighetsåtgärder innebär att ytor med varierad vegetation sparas och tillskapas där fladdermöss förekommer samt särskilda krav på att belysningen minimeras och anpassas så att fladdermössens rörelsemönster inte störs. Det har inte krävts någon dispens enligt artskyddsförordningen, eftersom detaljplanen kan genomföras med angivna försiktighetsåtgärder så att fladdermössens livsmiljöer inte påverkas negativt. Genomförandet av detaljplanen strider därför inte mot artskyddsförordningens bestämmelser.

I planarbetet har kommunen gjort en intresseavvägning mellan att å ena sidan tillgodose behovet av en större och modernare skola samt möjliggöra fler bostäder och å andra sidan att bevara skolan och dess omgivning. I avvägningen har även flera andra intressen beaktats, bland annat intresset att inte röra naturmiljön, barnperspektivet, m.m. Kommunen har bedömt att de allmänna och enskilda intressena av att ersätta den gamla skolan med en ny med bättre standard och högre kapacitet samt att kunna komplettera med bostäder, väger tyngre än det värde som den befintliga skolan representerar. I planbeskrivningen finns en utförlig redovisning av kommunens bedömning och avvägning, omständigheterna som talar för och emot rivning samt kommunens motiv för rivning. Kommunen anser att intresseavvägningen ryms inom det handlingsutrymme som kommunen har enligt plan- och bygglagen samt miljöbalken.

Besqabbolagen har i allt väsentligt anfört detsamma som Solna kommun.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Inledning

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar inledningsvis med anledning av G.B.s yrkande om återförvisning att det inte har förekommit några sådana fel i

mark- och miljödomstolens handläggning som kan föranleda att den överklagade domen ska undanröjas och målet återförvisas till mark- och miljödomstolen.

Detaljplanen syftar i huvudsak till att möjliggöra uppförandet av en ny skola och bostäder i form av radhus och flerbostadshus med lokaler för centrumverksamhet i bottenvåning.

Flera av klagandena har gjort gällande att detaljplanen ska upphävas eftersom kommunens undersökning av om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan inte gått till på rätt sätt. Mark- och miljööverdomstolen prövar därför först om kommunen i detta avseende agerat i strid med någon bestämmelse som medför att beslutet att anta detaljplanen ska upphävas.

Kommunens undersökning av betydande miljöpåverkan

En kommun som upprättar eller ändrar en detaljplan ska undersöka om genomförandet av planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan, se 6 kap. 5 § miljöbalken.

Undersökningen ska innebära att kommunen identifierar omständigheter som talar för och emot en betydande miljöpåverkan och samråder i frågan med bland annat länsstyrelsen, se 6 kap. 6 § miljöbalken. Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

Efter undersökningen ska kommunen enligt 6 kap. 7 § miljöbalken avgöra frågan i ett särskilt beslut och däri redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Av förarbetena framgår att det formella beslutet ska fattas senast i samband med beslutet att anta planen eller programmet, men att bedömningen av frågan om betydande miljöpåverkan måste ske i ett tidigt skede av planprocessen för att den nödvändiga integreringen av miljöaspekter ska kunna komma till stånd. Det får för varje typ av plan eller program avgöras när ett beslut bör fattas och av vilket organ. Rättsverkan av beslutet är att en strategisk miljöbedömning ska göras eller inte göras (se prop. 2016/17:200 s. 91–92 och 189–190).

Omständigheter som ska tala för eller emot betydande miljöpåverkan framgår av 5 § MBF vilket motsvarar de kriterier som anges i bilaga II till det s.k. SMB-direktivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan). Om förslaget till detaljplan innebär att planområdet får tas i anspråk för att anlägga vissa åtgärder, så kallade MKB-projekt som finns uppräknade i 4 kap. 34 § andra stycket PBL ska kommunen vid bedömningen av om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan dessutom ta hänsyn till det som anges i 10–13 §§ MBF. Detta följer av 2 kap. 5 § första stycket plan- och byggförordningen (2011:338) och bestämmelserna motsvarar de kriterier som anges i bilaga III till det s.k. MKB-direktivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt). Dessa kriterier är både fler och mer omfattande än de kriterier som gäller enligt 5 § MBF.

Kommunens undersökning enligt 6 kap. miljöbalken ska alltså göras utifrån fler kriterier när planen medger någon av de åtgärder som anges i 4 kap. 34 § andra stycket PBL. Som ett led i att anpassa lagstiftningen till direktiven och tydligare synliggöra dessa skillnader för kommunerna framgår detta numera uttryckligen av 5 kap. 11 a § PBL. De ändringar av nämnda bestämmelse som i detta avseende genomfördes både under 2020 och 2021 skedde i huvudsak i syfte att tydligare belysa dessa skillnader och har alltså inte medfört någon ändring i sak i fråga om vilka kriterier kommunerna har att tillämpa (se prop. 2019/20:52 s. 66–67 och prop. 2020/21:174 s. 65–66).

Bestämmelsen i 4 kap. 34 § andra stycket PBL fick sin nuvarande lydelse genom en lagändring som trädde i kraft den 2 augusti 2021. Ändringen innebar bland annat att termen ”annat stadsbyggnadsprojekt” i punkten 2 ersatte termen ”projekt för sammanhållen bebyggelse” och genomfördes som en anpassning till MKB-direktivet. Enligt punkten 2 i övergångsbestämmelsen ska den nya lydelsen tillämpas även för ärenden om detaljplaner som påbörjats före ikraftträdandet och är därför tillämplig i detta fall trots att planarbetet påbörjades redan i december 2019 (jfr. Mark- och miljööverdomstolens dom den 10 oktober 2022 i mål nr P 9810-21).

För nu aktuell detaljplan är det just termen ”annat stadsbyggnadsprojekt” som har betydelse för den fortsatta bedömningen. För att avgöra om kommunen genomfört undersökningen på rätt sätt och beaktat rätt kriterier måste därför först bedömas om planområdet tas i anspråk för ”annat stadsbyggnadsprojekt”. Av förarbetena till den föregående termen ”projekt för sammanhållen bebyggelse” framgår att det bland annat kan avse planering för ändrad bebyggelse eller annan anläggning inom ett område med sammanhållen bebyggelse samt bebyggelse eller anläggning i utkanten av ett sådant område, som medför att detta expanderar. Av förarbetena till nu aktuell lydelse framgår att dessa uttalanden även bör ge vägledning av vad som utgör ett ”annat stadsbyggnadsprojekt”. Därutöver anges att det även kan finnas andra byggprojekt som omfattas av begreppet (se prop. 2020/21:174 s. 34). Av kommissionens vägledningsdokument framgår att begreppet ska tolkas i ljuset av MKB-direktivets breda syfte och tillämpningsområde och att ett ”annat stadsbyggnadsprojekt” exempelvis kan handla om byggprojekt som bostadsbebyggelse, sjukhus, universitet, idrottsarenor, biografier, teatrar, konserthallar och kulturcentrum, dvs. byggprojekt som har likartad påverkan på miljön (Interpretation of definitions of project categories of annex I and II of the EIA Directive, s. 49–51).

Mark- och miljööverdomstolen bedömer att en detaljplan som möjliggör uppförandet av en skola som planeras inrymma upp till 900 elever och bostäder i form av 29 radhus samt flerbostadshus med 250 lägenheter och lokaler för centrumverksamhet i bottenvåning är att anse som ett ”annat stadsbyggnadsprojekt” i den mening som avses i 4 kap. 34 § andra stycket 2 PBL. Av detta följer att kommunen vid undersökningen av om den bebyggelse planen möjliggör kan antas medföra betydande miljöpåverkan har haft att tillämpa kriterierna i 10–13 §§ MBF. Kommunen har även utifrån dessa kriterier haft att motivera sitt beslut och redovisa de omständigheter som talar för och emot en betydande miljöpåverkan.

Det står klart att kommunen vid sin undersökning av om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan enbart tillämpat kriterierna i 5 § MBF och inte de betydligt fler och mer omfattande kriterier som följer av 10–13 §§ MBF. Även om det formella beslutet om betydande miljöpåverkan kan meddelas så sent som i samband med beslutet att anta planen eller programmet har

kommunen i detta fall meddelat ett formellt beslut i frågan redan den 3 februari 2021. Beslutet har inneburit att en strategisk miljöbedömning inte ska göras men innehåller varken omständigheter som talar för eller emot betydande miljöpåverkan eller någon uttrycklig motivering till kommunens ställningstagande. Eftersom kommunen inte har gjort undersökningen utifrån gällande bestämmelser kan kommunen inte anses ha avgjort frågan om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på sätt som föreskrivs. Det är inte uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet och kommunens antagandebeslut ska därför upphävas.

Vid denna bedömning saknas det anledning för Mark- och miljööverdomstolen att ta ställning till övriga invändningar mot detaljplanen som klagandena framfört.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Claes-Göran Sundberg, tekniska rådet Inger Holmqvist, hovrättsrådet Christina Ericson och tf. hovrättsassessorn Maria Hemmingsson Edwards, referent.

Föredragande har varit Henrik Jansson.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2022-09-19
meddelad i
Nacka

Mål nr P 1641-22

PARTER

Klagande

1. Bostadsrättsföreningen Entitan i Solna
2. Bostadsrättsföreningen Krysshammaren
3. Bostadsrättsföreningen Sidensvansen 1

Ombud för nr 3: MI.H.

4. Huvudsta Socialdemokratiska förening

5. C.A.

6. E.B.Ä.

7. M.E.

8. S.E.Ä.

9. G.B.

10. I.B.

11. E.B.

12. IR.B.

13. S.B.

14. SI.B.

15. N.D.

16. E.E.

17. K.E.

18. L.E.

Dok.Id 763128

Postadress

Box 69
131 07 Nacka

Besöksadress

Sicklastråket 1

Telefon

08-561 656 40

E-post: mmd.nacka.avdelning4@dom.se
www.nackatingsratt.domstol.se

Expeditionstid

måndag – fredag
08:00–16:30

19. B.F.

20. N.F.

21. I.F.

22. F.F.

23. H.F.

24. K.F.

25. L.G.

26. M.H.

27. N.K.

28. J.L.

29. G.L.

30. A.M.

31. T.M.

32. AN.M.

33. A.MO.

34. H.M.

35. S.R.

36. S.S.

37. B.S.

38. B.I.S.

39. J.S.

40. M.S.

41. E.V.

42. C.Y.

43. S.Y.

44. G.Y.

45. K.Ö.

Motpart

Solna stad, 171 86 Solna

ÖVERKLAGAT BESLUT

Solna kommuns beslut 2022-01-31 i ärende nr KS/2021:235, se bilaga 1

SAKEN

Detaljplan för kv Blåmesen m.fl. inom stadsdelen Huvudsta, Solna kommun

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avvisar Huvudsta Socialdemokratiska förenings, T.M.s, H.F.s, F.F.s, BLS' och K.Ö.s

överklaganden.

2. Mark- och miljödomstolen avslår yrkandet om att köpebrev ska inhämtas från Solna kommun.

3. Mark- och miljödomstolen avslår övriga överklaganden.

BAKGRUND

Kommunfullmäktige i Solna kommun beslutade den 31 januari 2022 att anta en detaljplan för kvarteret Blåmesen m.fl. inom stadsdelen Huvudsta i Solna kommun. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra uppförandet av en ny skola, samt att möjliggöra för bostäder i form av radhus och ett flerbostadshus i kvartersform med lokaler för centrumverksamhet i bottenvåning. Vidare är planens syfte att skapa en sammanhållen stadsstruktur i centrala Huvudsta genom att omvandla Armégatan från trafikled till stadsgata. Detaljplanen syftar även till att ge objekt med höga naturvärden inom planområdet en utökad skydd.

Kommunens antagandebeslut har överklagats till mark- och miljödomstolen.

Länsstyrelsen i Stockholms län beslutade den 24 februari 2022 att med stöd av 11 kap. 10 § 5 plan- och bygglagen (2010:900), PBL, överpröva kommunens beslut att anta planen. Skälet till överprövning var att länsstyrelsen bedömde att bebyggelsen kunde bli olämplig eftersom det inom planområdet fanns en lågpunkt där stora mängder vatten kunde samlas vid skyfall. Efter överprövning, och sedan kommunen inkommit med kompletterande handlingar, beslutade länsstyrelsen den 11 mars 2022 att inte upphäva planen.

YRKANDEN M.M.

Bostadsrättsföreningen Entitan i Solna, Bostadsrättsföreningen

Krysshammaren, Bostadsrättsföreningen Sidensvansen 1, Huvudsta

Socialdemokratiska förening, C.A., E.B.Ä., M.E., S.E.Ä., G.B., I.B.,

E.B., IR.B., S.B., SI.B., N.D., E.E., K.E., L.E., B.F.,

N.F., I.F., F.F., H.F., K.F., L.G., M.H., N.K., J.L., G.L., A.M., T.M., AN.M.,

A.MO.,

H.M., S.R., S.S., B.S.,

BI.S., J.S., M.S.,

E.V., C.Y., S.Y., G.Y. och K.Ö. ("klagandena") har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva kommunens antagande beslut.

L.E. har vidare yrkat att mark- och miljödomstolen ska inhämta köpebrev från Solna kommun.

Klagandena har anfört delvis samma omständigheter, samt även till viss del olika omständigheter till stöd för sin talan. De invändningar som klagandena har anfört mot detaljplanen återges sammanfattningsvis nedan.

Formella invändningar

Förslaget bör återremitteras på grund av att hälften av partierna har yrkat avslag. Kommunen har underlåtit att genomföra undersökning om betydande miljöpåverkan på föreskrivet sätt. Den undersökning som utförts har inte gått till så som föreskrivs i 6 kap. 6 § miljöbalken och i miljöbedömningsförordningen. Vidare framgår av utförd undersökning att kommunen avsett att skjuta bedömningen av effekterna på kulturmiljön till följd av planens genomförande på framtiden. Kommunen har felaktigt tagit ställning i frågan om betydande miljöpåverkan utan att identifiera relevanta omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, och innan samråd i frågan ägt rum. Kommunens formella beslut i frågan om betydande miljöpåverkan har inte utformats så som föreskrivs i 6 kap. 7 § miljöbalken och miljöbedömningsförordningen. Kommunens redovisning av skälen till att den strategiska miljöbedömningen kan undvaras saknas även i planbeskrivningen. Planbeskrivningen uppfyller inte kraven i 4 kap. 33 § PBL.

Natur- och kulturmiljö, djurliv, samt krav på miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning

Detaljplanen har en negativ inverkan på den befintliga miljön. Grönområdena har stora kulturhistoriska värden och är viktiga både för människors välbefinnande och för den biologiska mångfalden. En befolkningsökning inom området medför en miljöpåverkan. Förtätningen av området kommer att ändra bebyggelsens karaktär.

Det saknas en strategisk miljöbedömning. Planförslaget medför en betydande miljöpåverkan med hänsyn till påverkan på natur- och kulturmiljövärden samt skyddade arter. En miljökonsekvensbeskrivning borde ha upprättats.

Ett genomförande av detaljplanen förändrar grönkilen från Mälaren och försämrar därmed djurs möjligheter att färdas i grönkilen. Det finns arter av fridlysta fladdermöss i området och i skolbyggnaden. Fladdermusinventeringen är otillräcklig. Även andra djur bl.a. hackspettar och andra fåglar, harar, rådjur, rävar och hästar har sin livsmiljö i området. Ett stort antal träd kommer att tas ned i samband med att de nya bostäderna byggs. Frågan om trädfällning av alléträd är inte tillräckligt utredd. Återplanteringsplanen är bristfällig. En trädvårdsplan behöver presenteras. Avverkningen av alléträd strider mot Solna stads grönplan. För att minska klimatpåverkan bör man aldrig ersätta gamla friska träd med nyplanterade träd och nybyggda hus. Kommunen har varit otydlig i frågan om hur många träd som planeras att tas ned. Både alléträd och andra träd planeras att tas ned. Det finns 34 träd som växer på skolområdet som inte nämns i detaljplanen. De träden bör inventeras professionellt.

Det är fel att riva en skola med höga kulturmiljövärden. Framtagen antikvarisk utredning avseende påverkan på kulturmiljön visar att planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Rivningen av Tallbackaskolan är en sådan åtgärd som påtagligt kan skada kulturmiljön. Planförslaget strider mot 2 kap. 2 § PBL och 3 kap. 6 § miljöbalken. Skolan är K-märkt. Samråd borde ha skett med Riksantikvarieämbetet. De befintliga skolbyggnaderna är klassade som särskilt värdefulla, grönklassade, i Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister. Skolan omfattas av förvanskningförbudet i 8 kap. 13 § PBL. Enligt 9 kap. 34 § PBL bör rivningslov inte ges för en byggnad som bör bevaras på grund av byggnadens eller bebyggelsens historiska, kulturhistoriska, miljömässiga eller konstnärliga värde. Länsstyrelsen hade inte tillgång till den antikvariska förundersökningen vid samrådet. Kommunen har inte tillräckligt redovisat skälen till rivning av skolan. I samrådshandlingarna finns felaktiga uppgifter om att andra skolor är ersättning för

skolan i planområdet. Den befintliga skolan bör i stället renoveras och moderniseras. Skolan kan vid behov byggas ut. En ny skola kan byggas på Stenbackatomten.

Friyta, barnperspektiv m.m.

Ytan för utevistelse vid skolan blir för liten, endast 13 kvm per barn. Det är inte realistiskt att använda Augustendalsparken och Huvudstafältet vid raster. Detaljplanen tar inte hänsyn till Barnkonventionen. Barnkonsekvensanalysen är bristfällig. De naturytor som finns bör vara oförändrade för skolbarnens lek och rörelsebehov. Det finns inte elevunderlag som motiverar ett behov av en större skola. En skola med 900 elever blir för stor. Detaljplanen inverkar menligt på barnens hälsa och skolgång. Det blir otryggt för barnen. Barnens bästa tillgodoses inte i detaljplanen. Det är oklart om Augustendals förskola får nya lokaler. Skolan kommer att inringas av bilvägar. Barnen kommer att störas av buller och det kan påverka deras prestation, inlärning och sömn negativt. Om fotbollsplanen flyttas ifrågasätts hur man ska kunna genomföra brandövningar.

Trafikmiljö och parkering

Byggandet av 200 bostäder intill skolan medför en försämrad trafiksäkerhet och leder till en osäker trafikmiljö för barnen. Skoltomten bör hållas planskild från Armégatan för att undvika bil- och cykelolyckor. Planförslaget har inte beaktat smittrafiken på Krysshammarvägen vid köbildning på Armégatan. Om busshållplatsen flyttas och ändras till en stopplatslösning kommer det att innebära fördröjningar och reducerad kapacitet för biltrafiken på Armégatan. Det är oklart hur dagens trafik på Armégatan ska komma ut på Essingeleden. Trafiksäkerheten längs Armégatan har inte säkerställts. Den förändrade trafiksituationen kommer att medföra mycket negativa konsekvenser för lokalinhavare. Lokalhyresgäster är beroende av ett brett gaturum för att kunna utföra sin verksamhet. Planförslaget kommer att innebära att hela Krysshammarvägen blir blockerad när leveranser med lossning och lastning sker. Leveranser till verksamheter i befintliga lokaler kommer att ske mittemot en radhuslänga. Det finns en risk att boende i radhusen kommer att klaga på verksamheterna.

Parkeringsfrågorna är inte tillräckligt utredda. Närliggande parkeringar till hus och lokaler förloras. Undersökningarna som gjorts angående mängden nyttjade parkeringsplatser i området är undermålig då den utförts under en tid då samhället varit påverkat av restriktioner. Eftersom parkering i garage under den planerade flerbostadsbebyggelsen inte nämns i den antagna plankartan, säkerställer inte plankartan att garage kan byggas. Därmed garanteras inte att p-normen kan innehållas för de nya bostäderna på skoltomten.

Plankartan bör utökas till att omfatta all mark som kommunen hänvisar till och som är viktiga för planens utformning och genomförande. Detaljplanen strider mot likabehandlingsprincipen då Solna kommun vill annektera majoriteten av de allmänna parkeringsplatserna från Krysshammarvägen till förmån för parkeringsplatser till nya radhus och deras privata parkeringar. Det kommer att saknas parkeringsplatser. Det framgår inte att man i planförslaget har utrett eller beaktat bebyggelseyp och stadsstruktur för omkringliggande områden.

Buller och luftföroreningar

Bullersituationen blir olämplig med planförslaget och medför en försämrad luftkvalitet. Luft och bullermätningar har gjorts under pandemitiden och är därför inte realistiska.

Skuggning och utsikt m.m.

En skolbyggnad på sex våningar kommer att skymma utsikten för boende i området och de nya bostädernas höjd innebär att den utsikt som befintliga boende har kommer att gå förlorad. Den nya planen inverkar negativt på befintlig bebyggelse. De nya radhusen kommer nära befintlig bebyggelse och blir högre än förväntat. Radhusen kommer att skymma och förmörka befintliga bostäder. Från de planerade radhusen kommer det att bli insyn i lägenheterna på Krysshammarvägen och från lägenheterna på Krysshammarvägen blir det insyn i radhusen. En förtätning av området innebär ökad risk för att smittas av olika smittsamma sjukdomar.

Byggtiden

Under tiden som den nya skolan uppförs finns det risk för olyckor och störningar. Det kommer att vara en byggarbetsplats under lång tid med störande buller och trafik för eleverna på skolan och boende. Även djurens miljö kommer att påverkas negativt.

DOMSKÄL

Klagorätt

Beslut om antagande av detaljplan får enligt 13 kap. 8 § PBL och 42 § förvaltningslagen (2017:900) överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot. Enligt praxis anses beslut om detaljplaner angå den som äger eller bor på en fastighet som ligger inom planområdet, som gränsar direkt till detta, eller som endast skiljs från planområdet genom en väg. Därutöver anses beslutet angå de som äger eller bor på fastigheter i nära grannskap, om de är särskilt berörda med hänsyn till arten och omfattningen av den aktuella åtgärden, natur- och trafikförhållandena på platsen m.m.

Av 13 kap. 12 § PBL framgår att även en ideell förening eller annan juridisk person som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken under vissa omständigheter kan tillerkännas klagorätt över beslut att anta en detaljplan. I 16 kap. 13 § miljöbalken anges bl.a. att överklagbara beslut får överklagas av en ideell förening som har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen.

Domstolen har gett Huvudsta Socialdemokratiska förening, H.F., F.F., K.Ö., B.I.S. och T.M. tillfälle att ange varför de ska anses ha rätt att överklaga kommunens beslut.

Huvudsta Socialdemokratiska förening har i huvudsak anfört följande. Huvudsta Socialdemokratiska förening har verkat sedan år 1949 i aktuellt geografiskt område. Ett centralt syfte för föreningen och en stor del av föreningens verksamhet är att verka för en god miljö i stadsdelen. Det gäller såväl naturmiljö som kulturmiljö. Det

behöver göras en miljökonsekvensbedömning eftersom planen är mycket omfattande och berör naturvärden både direkt och indirekt. Planen kommer att ha påverkan utanför planområdet. Planen påverkar kulturmiljön eftersom en kulturhistoriskt viktig byggnad rivs som en följd av planen.

T.M. har i huvudsak anfört följande. Hon är själv inte boende i området men hennes son och barnbarn är boende vid Tallbacka. För alla i området och barnen bör skolan stå kvar och inte bli en byggarbetsplats.

K.Ö. har i huvudsak anfört följande. Detaljplanen kommer att påverka hennes närområde negativt. Hennes bostad ligger ca 200 meter från Tallbackaskolan. Hon promenerar nästan varje dag i området söder om Tallbackaskolan, där bl.a. Huvudsta gård, Augustendals 4H gård och Huvudsta ridskola ligger. Det är en lunga i Huvudsta som kommer att förstöras helt om dessa planer genomförs.

H.F., F.F. och B.I.S. har inte hörts av.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Huvudsta Socialdemokratiska förening kan inte ses som en sådan ideell förening som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken då föreningens huvudsakliga ändamål inte kan anses vara att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen. Det har inte heller framkommit att Huvudsta Socialdemokratiska förening har rätt att överklaga beslutet att anta detaljplanen på någon annan grund. Huvudsta Socialdemokratiska förenings överklagande ska därför avvisas.

T.M., H.F., F.F., B.I.S. och K.Ö. bor på fastigheter som är belägna på ett sådant avstånd från planområdet att de enligt gällande praxis inte kan anses vara berörda av beslutet att anta detaljplanen. Deras överklaganden ska därför avvisas.

Yrkandet om att köpebrev ska inhämtas från kommunen

Domstolen bedömer att den befintliga utredningen är tillräcklig för den prövning som domstolen ska göra i målet. Yrkandet om att domstolen ska inhämta köpebrev ska därför avslås.

Målet i sak

Rättsliga utgångspunkter

Det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten (se 1 kap. 2 § PBL). Det är alltså kommunen som, inom vida ramar, avgör hur bebyggelsemiljön ska utformas i kommunen.

Den myndighet som prövar ett överklagande av ett beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan ska endast pröva om det överklagade beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som klaganden har angett eller som framgår av omständigheterna. Om myndigheten vid prövningen bedömer att beslutet strider mot en rättsregel ska beslutet upphävas i sin helhet. Annars ska beslutet fastställas i sin helhet. Delvis upphävande eller ändringar av beslutet får endast göras om kommunen har medgett det eller om det är fråga om ändringar av ringa betydelse (se 13 kap. 17 § PBL).

Mark- och miljödomstolens prövning stannar i många fall vid en bedömning av om beslutet att anta en detaljplan ligger inom ramen för det handlingsutrymme som PBL ger kommunen. Hänsyn ska därvid tas till både allmänna och enskilda intressen (se 2 kap. 1 § PBL).

Planläggning ska syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning. Bestämmelserna om hushållning med mark- och vattenområden i 3 kap. och 4 kap. 1-8 §§ miljöbalken ska tillämpas (2 kap. 2 § PBL)

Planläggning ska med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter främja bl.a. en från social synpunkt god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper (se 2 kap. 3 § PBL). Bebyggelse och byggnadsverk ska utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till bl.a. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan, skydd mot uppkomst och spridning av brand och mot trafikolyckor och andra olyckshändelser samt trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö (se 2 kap. 6 § första stycket PBL)

Vid planläggning ska bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden skyddas. Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas. (se 2 kap. 6 § tredje stycket PBL).

Vid planläggning ska kommunen ta hänsyn till behovet av att det inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse finns lämpliga platser för lek, motion och annan utevistelse (se 2 kap. 7 § 4 PBL). Krav på tillräcklig friyta för lek och utevistelse vid bl.a. skolverksamhet finns i 8 kap. 9 § andra stycket och 10 § PBL. Angivna bestämmelser i 8 kap. PBL är dock inte direkt tillämpliga vid kommunens detaljplanering utan tillämpas i stället vid den senare bygglovsprövningen.

Planläggning av markområden samt lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk får inte ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket kan medföra en sådan påverkan på omgivningen som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt (se 2 kap. 9 § PBL).

Detaljplanen ska vara utformad med skälig hänsyn till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planens genomförande (se 4 kap. 36 § PBL).

De avvägningar som kommunen har gjort mellan olika samhällsintressen blir, om kommunen har hållit sig inom sitt handlingsutrymme, inte föremål för överprövning (se t.ex. MÖD 2014:12).

I arbetet med att ta fram en detaljplan ska kommunen genomföra samråd. Inom ramen för samrådet ska kommunen undersöka om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Undersökningen ska ske på det sätt som anges i 6 kap. 6 § miljöbalken och föreskrifter som regeringen har meddelat i anslutning till den bestämmelsen. Kommunen ska efter undersökningen avgöra frågan om betydande miljöpåverkan i ett särskilt beslut på det sätt och med det innehåll som anges 6 kap. 7 § första och andra styckena miljöbalken (se 5 kap. 11 och 11 a §§ PBL).

Om en betydande miljöpåverkan inte kan antas enligt det beslut som avses i 5 kap. 11 a § tredje stycket PBL, ska skälen för bedömningen i den frågan anges i planbeskrivningen enligt 4 kap. 33 § första stycket 4 PBL (se 4 kap. 33 b § PBL).

Formella invändningar

Den omständigheten att hälften av partierna yrkat avslag till förslaget att anta detaljplanen innebär inte att detaljplanen inte har tillkommit i laga ordning.

Av handlingarna i ärendet framgår att kommunen har gjort en undersökning av planens miljöpåverkan och samrått i frågan med länsstyrelsen. Domstolen delar kommunens uppfattning att det inte funnits skäl att samråda med andra kommuner eller med andra myndigheter än länsstyrelsen (jfr 6 kap. 6 § första stycket 2 miljöbalken). Kommunen har tagit ett särskilt beslut i frågan om betydande miljöpåverkan och skälen för kommunens bedömning redovisas i planbeskrivningen. Domstolen anser att kommunen har undersökt, samrått och beslutat i frågan om betydande miljöpåverkan på ett formellt korrekt sätt. Domstolen återkommer längre fram till den materiella bedömningen avseende planens miljöpåverkan.

Sammantaget har det inte framkommit att det har förevarit sådana formella brister i kommunens handläggning som innebär att det finns skäl att upphäva detaljplanen.

Natur - och kulturmiljö, djurliv, samt krav på miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning

Ett genomförande av detaljplanen medför att träd kommer att behöva tas ned. Flera av de träd som behöver tas ner ingår i en allé. Enligt den alléträdsbesiktning som har genomförts finns inga särskilda ekologiska eller biologiska värden knutna till alléträden. Länsstyrelsen beslutade den 12 april 2022 att ge biotopsskyddsdispens för avverkning av alléträden inom planområdet. Länsstyrelsen har i sitt beslut angett att de aktuella alléträden inte hyser några särskilda naturvärden. Som villkor för dispensen har länsstyrelsen bl.a. föreskrivit att nya träd ska planteras. Av underlaget i planärendet framgår att kommunen avser att vidta kompensationsåtgärder och en återplanteringsplan har tagits fram. Alléer planeras att återskapas längs Armégatan, en ny allé planeras längs den nya lokalgatan och nya ekar planeras längs Kristinelundsvägen. Domstolen anser att kommunen i tillräcklig grad har utrett och beaktat den påverkan på naturmiljön som detaljplanen medför.

Det har inom ramen för planarbetet utförts en fladdermusinventering. Vid inventeringen påträffades fyra fladdermusarter. Av dessa arter är nord- och sydfladdermus rödlistade i kategorin nära hotad. En detaljplan kan medföra betydande miljöpåverkan om detaljplanen innebär att en skyddad arts livsmiljö riskerar att skadas eller förstöras (jfr. MÖD 2014:4). Data från inventeringen visar inte att det finns fladdermuskolonier i utredningsområdet. I det inventerade området är det särskilt den östra trädkorridoren som har störst betydelse för fladdermössen. Den östra trädkorridoren avser kommunen att bevara. Domstolen delar kommunens bedömning att genomförandet av detaljplanen inte kommer att påverka livsmiljöerna för fladdermusarterna negativt. Det har även framförts invändningar från klagandena att detaljplanen kan påverka andra djur negativt. Det har dock inte framkommit att djur inom planområde skulle påverkas negativt av planen på ett sätt som innebär att det finns skäl för att upphäva detaljplanen.

Länsstyrelsen framförde under samrådet att rivningen av Tallbackaskolan, på grund av dess kulturhistoriska värde, skulle kunna innebära en betydande miljöpåverkan och att underlaget inte var tillräckligt för att länsstyrelsen skulle kunna bedöma denna fråga. Kommunen har därefter genomfört en antikvarisk förundersökning samt konsekvensbedömning. Med dessa underlag anser domstolen att påverkan på kulturmiljön har utretts i tillräcklig utsträckning. Kommunen har utifrån det framtagna underlaget gjort bedömningen att en rivning av skolan kommer att medföra lokala negativa konsekvenser, men inte en betydande miljöpåverkan. Domstolen gör inte någon annan bedömning. Vidare anser domstolen att kommunens beslut att anta en detaljplan som möjliggör en rivning av skolan ligger inom det bedömningsutrymme som kommunen har enligt PBL. Detaljplanen medför inte heller att bebyggelsen ges en placering och utformning som strider mot anpassningskravet i 2 kap. 6 § PBL.

Ett genomförande av detaljplanen kan sammantaget inte antas medföra en sådan påverkan på natur- och kulturmiljön eller på skyddade arter som innebär en betydande miljöpåverkan. Därmed finns inte något krav för kommunen att göra en strategisk miljöbedömning och att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning.

Friyta, barnperspektiv m.m.

Den friyta för lek och utevistelse som tillskapas genom detaljplanen vid den nya skolbyggnaden är mindre än den befintliga friytan vid Tallbackaskolan. Den friyta som detaljplanen medför skiljer sig dock inte från vad som är vanligt förekommande i storstadsmiljöer. Det finns även grönområden i närområdet som kan nyttjas av skolverksamheten. Domstolen anser att detaljplanen möjliggör en skolgård med en tillräckligt stor friyta för lek och utevistelse. Exakt hur stora dessa ytor måste vara, var de ska placeras och hur de ska utformas är frågor som får hanteras vid en framtida bygglovsprövning. Det som klagandena har anfört angående friyta innebär inte att det finns skäl för att upphäva detaljplanen.

Det har vidare ifrågasatts om Augustendals förskola får vara kvar. Domstolen konstaterar att det framgår av planbeskrivningen att förskolan är tillfälligt uppförd,

men att förskolan även fortsättningsvis finns med i den kommunala förskoleplaneringen.

Kommunen har tagit fram en barnkonsekvensanalys och barnperspektivet har beaktats inom ramen för framtagandet av förslaget till detaljplan. Det som klagandena har anfört angående negativ påverkan för barn medför inte att det finns skäl för att upphäva detaljplanen.

Trafikmiljö och parkering

Kommunen har tagit fram en utredning avseende förutsättningar för att skapa en trygg och säker skolväg i vilken det redovisas åtgärder och förslag för att förbättra skolvägen utifrån säkerhets- och trygghetskrav. Åtgärder planeras att vidtas för att förbättra trafiksäkerheten på skolvägarna där det finns brister idag. Det finns också en utredning som redovisar konsekvenser för vägtrafiken på Armégatan efter genomförandet av tillkommande bostäder och utökad skolverksamhet. Enligt utredningen bedöms trafikökningen till följd av tillkommande exploatering endast ha en marginell inverkan på befintliga trafikflöden.

Inom planområdet kommer trafikinätet delvis att få en ny utformning. Domstolen anser att den förändring som detaljplanen medför är tillräckligt utredd och att detaljplanen inte medför att trafiksäkerheten försämras. Det som klagandena har anfört angående trafiksituationen innebär inte att det finns skäl för att upphäva detaljplanen.

Detaljplanen innebär att antalet parkeringsplatser inom planområdet kommer att minska. Det har utförts parkeringsinventeringar inom ramen för den parkeringsutredning som har tagits fram under planprocessen. Domstolen delar kommunens bedömning att det finns tillräckligt många parkeringsplatser i närområdet för att tillgodose efterfrågan. Domstolen bedömer att kommunen har utrett parkeringsbehovet i tillräcklig omfattning och att behovet av parkering kommer att kunna tillgodoses.

Buller och luftföroreningar

Det har tagits fram en trafikbullerutredning inom ramen för planprocessen. Domstolen bedömer att kommunen har utrett frågan om bullerpåverkan tillräckligt. Av trafikbullerutredningen framgår bl.a. att bullerskärmar kommer att behöva uppföras på vissa ställen. I detaljplanen finns även planbestämmelser som anger att bullerskärmar ska finnas och att bostadsrum i lägenheter ska orienteras mot ljuddämpad sida i bullerutsatta lägen. Domstolen konstaterar att bebyggelsen kommer att kunna utformas på ett sådant sätt att ljudnivån inom planområdet blir godtagbar.

En luftutredning med beräkning av luftföroreningshalter vid den planerade bebyggelsen har tagits fram. Domstolen anser att frågan om luftkvalitet är tillräckligt utredd. Av utredningen framgår att planen har relativt liten påverkan på exponering av luftföroreningar för människor som visats i planområdet efter utbyggnaden.

Domstolen konstaterar att en utbyggnad enligt detaljplanen inte kommer att medföra buller samt förändrad luftkvalitet som kan anses utgöra betydande olägenheter för de klagande.

Skuggning och utsikt m.m.

Det har inom ramen för planprocessen genomförts en solstudie för att studera planförslagets påverkan på omgivande bebyggelse. Domstolen anser inte att en utbyggnad enligt detaljplanen kommer att medföra skuggning i en sådan utsträckning som kan innebära en betydande olägenhet för omgivningen. Den förändring av utsikten som en utbyggnad enligt detaljplanen medför kan inte heller anses utgöra en betydande olägenhet. Inte heller uppkommer insyn i sådan utsträckning att det kan anses vara en betydande olägenhet. I detta fall är det fråga om ny bebyggelse i en storstadsregion där boende har att räkna med relativt tät bebyggelse.

Det har inte heller i övrigt framkommit att detaljplanen kommer att medföra sådana olägenheter för de klagande som kan bedömas som betydande olägenheter enligt PBL.

Byggtiden

Vad klagandena har anfört angående olägenheter under byggtiden innebär inte att det finns skäl för att upphäva detaljplanen. Om det uppkommer störningar och olägenheter under byggtiden kan dessa anmälas till den nämnd inom kommunen som har ansvar för miljötillsynen enligt miljöbalken.

Sammanfattande bedömning

Domstolen bedömer att kommunen har handlagt planärendet på ett formellt riktigt sätt och hållit sig inom det handlingsutrymme som kommunen har vid detaljplaneläggning. Domstolen konstaterar att det som klagandena har anfört inte utgör skäl för att upphäva antagandebeslutet. Det har inte heller i övrigt framkommit något som utgör skäl för att upphäva beslutet. Domstolen avslår därför övriga överklaganden.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 10 oktober 2022.

Malin Wik

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Malin Wik, ordförande, och tekniska rådet Jonas T Sandelius. Föredragande har varit beredningsjuristen Anna Andersson.